

Lokalni izbori u BiH 2008. – *Deja vu* ili nova prilika za afirmaciju lokalne uprave i samouprave u Bosni i Hercegovini

Za nama su još jedni izbori u Bosni i Hercegovini i to Lokalni izbori koji su održani 5. oktobra 2008. godine. U ovom kratkom osvrtu ukazat ćemo na neke osnovne činjenice o karakteru ovih izbora, ali i podsjetiti na temeljne standarde koji bi trebalo da se ispune ako želimo da izbori u BiH imaju epitet demokratskih, odnosno slobodnih i fer izbora. Pri tome je neizbježno pitanje da li su ovi izbori već viđeno ili zaista predstavljaju novu priliku za daljnju afirmaciju lokalne uprave i samouprave u našoj državi.

Koji je to, dakle, minimum uvjeta koji se moraju ispuniti da bi se određeni izborni procesi smatrali demokratskim? Šta nacionalna izborna zakonodavstva moraju propisati u izbornom pravu da bi izborne institucije bile saglasne sa međunarodnim demokratskim standardima? Odgovore na ova pitanja najprije možemo naći u obvezujućim stavovima OESC-a i Kodeksu dobrog vladanja u izbornim pitanjima Venecijanske komisije. U oba ova dokumenta prvenstvena pažnja posvećuje se garantira-

nju općeg, jednakog, neposrednog i tajnog biračkog prava, formiranju izbornih organa na takav način da u njima učestvuju svi izborni akteri, ravnopravnom pristupu medijima, brzom i transparentnom procesu utvrđivanja rezultata i njihovog objavljivanja, finansiranju izbornih kampanja i zaštiti biračkog prava. Sve te preporuke uglavnom se zasnivaju na osnovnim principima evropskog izbornog naslijeđa i, prije svega, predstavljaju suštinu pozitivne prakse u izbornim pitanjima.

Osnovni principi evropskog naslijeđa u oblasti izbora koje je usvojila Venecijanska komisija 2002. godine, odnose se, prije svega, na opće, jednako, slobodno, tajno i neposredno pravo glasa uz obavezu redovnog održavanja izbora. Opće pravo glasa u načelu znači da svaki pojedinac ima pravo da bira i da bude biran. Međutim, ovo pravo podliježe izvjesnim ograničenjima, kao što su: starost, državljanstvo, prebivalište i oduzimanje prava da se bira i da bude biran.

Mada su navedeni principi uobičajeni, njihova primjena povlači niz pitanja koja

zahtijevaju pažljivo razmatranje. Najbolji način uspostave kvalitetnog sistema primjene svih evropskih standarda iz oblasti rješavanja prigovora i žalbi jeste uspostava "nepromjenljivog jezgra" svih ovih principa, koje bi sve evropske države morale strogo da poštuju. Uspostavljanjem „nepromjenljivog jezgra“ evropskog izbornog prava definirana bi bila sva međunarodna pravila i procedure ponašanja.

Relevantna opća pravila regulirana su Međunarodnom poveljom o građanskim i političkim pravima, koja eksplicitno utvrđuje svaki od ovih principa, osim neposrednog prava glasa, mada se ono podrazumijeva.

Opće evropsko pravilo jeste i član 3. dodatnog protokola uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, koje eksplicitno propisuje pravo na periodične izbore slobodnim i tajnim pravom glasa¹, dok se drugi principi uzimaju u obzir u sudskoj praksi, vezanoj za ljudska prava.² Međutim, ustavni principi koji su zajednički za cijeli kontinent ne pojavljuju se samo u međunarodnim tekstovima. Naprotiv, oni se često podrobnije navode u nacionalnim ustavima.³ Na kraju, treba napomenuti da je bitan uvjet slobodnih, fer i demokratskih izbora, adekvatna i učinkovita sudska

zaštita, odnosno sudski nadzor i kontrola svih odluka izborne administracije.

Širi značaj Lokalnih izbora 2008.

Imajući u vidu ove opće principe evropskog naslijeđa u oblasti izbora, možemo konstatirati da su ovogodišnji Lokalni izbori u BiH, koji su imali daleko širi značaj i važnost od dosad provedenih lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini nakon Dayton (izbori iz 1997., 2000., i 2004.), ispunili temeljne zahtjeve evropskog izbornog naslijeđa. Pri tome, važnost ovih izbora se ogleda u nekoliko bitnih značajki.

Naime, ove, 2008. godine, prvi put od 1910., kada su u Bosanski sabor, pored muslimana, pravoslavnih i katolika, birani i predstavnici jevrejske zajednice u BiH, birači su imali priliku da neposredno biraju i predstavnike nacionalnih manjina, koji su imali svoja zagwarantirana mjesta u 34 općine. Pripadnici nacionalnih manjina, koji su izabrani u lokalna zakonodavna tijela, u narednom četverogodišnjem mandatu predstavljat će sve nacionalne manjine koje su prema popisu stanovništva iz 1991. živjele i žive na području određene lokalne zajednice. Ova činjenica ukazuje na još veću obavezu, zahtjeve i odgovornost koja se stavlja pred Bosu i Hercegovinu u svijetlu bržeg implementiranja evropskih integracionih procesa.

Također, treba podsjetiti da su u Bosni i Hercegovini, sa lokalnim izborima 2004. godine, birači imali mogućnost da neposredno biraju načelnike općina, kao i gradonačelnika Banjaluke. Međutim, novina je da je sada, od izbora 2008. godine, u cijeloj Bosni i Hercegovini ujednačen izborni sistem, odnosno način izbora općinskog načelnika i gradonačelnika Banjaluke, što je bio i novi izazov za izbornu administraciju u Bosni i Hercegovini. Podsjetimo, na

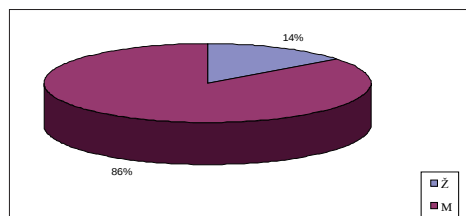
1 Vidjeti član 21. *Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima* – Citat iz Kodeksa dobrog vladanja u izbornim pitanjima str.10

2 Član 3. Pravo na slobodne izbore: „Visoke zemlje potpisnice obavezuju se da će održavati slobodne izbore u razumnim intervalima tajnim glasanjem, pod uslovima koji će omogućiti slobodno izražavanje mišljenja građana u izboru zakona“ – Citat iz *Kodeksa dobrog vladanja u izbornim pitanjima*, str.10

3 Presuda EKLJP br. 24833/94, u slučaju Matthews protiv Ujedinjenog kraljevstva, 18. 02. 1999., *Zbirka presuda i odluka*, 1991-1, stav 64. – Citat iz *Kodeksa dobrog vladanja u izbornim pitanjima*, str.10

Spol	Ukupno	%
Ž	481	14
M	2841	86
	3322	100

Tabela 1. Statistika po spolu za sve izabrane kandidate

proteklim lokalnim izborima u Federaciji Bosne i Hercegovine načelnik se birao tzv. preferencijalnim sistemom, na osnovu kojega su birači rangirali kandidate prema svojim preferencijama. Dva prvoplasirana kandidata su ulazila u drugi krug brojanja glasačkih listića i onaj kandidat koji je nakon brojanja neophodnih preferencija dostigao 51% važećih glasačkih listića osvajao je mandat. U Republici Srpskoj na snazi je bio, kao i u ovim izborima, sistem proste većine. Od ove godine i u Federaciji Bosne i Hercegovine i u Republici Srpskoj identičan je izborni sistem, tj. sistem proste većine “prvi dobija mjesto (“first past the post system”) prema kojemu kandidat koji dobije najviše glasova dobija mandat bez obzira koliko je birača izašlo na glasanje.

Isto tako, novina je da je po prvi put data mogućnost građanima koji su po popisu iz 1991. godine bili građani Srebrenice, a koji se nalaze na području Bosne i Hercegovine, kao i van Bosne i Hercegovine, bez obzira na trenutni status, da mogu glasati za osnovnu izbornu jedinicu Srebrenica. Ova mogućnost, doduše, prema slovu Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, može se konzumirati samo za izbore 2008. godine.

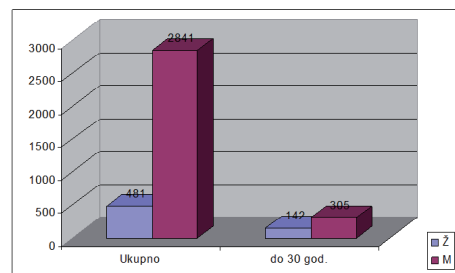
Općepoznata je činjenica da je izborni proces u Bosni i Hercegovini dosta kompliciran. Taj proces prati i brojna izborna administracija. Tako je Lokalne izbore 2008. godine u Bosni i Hercegovini provelo 516 članova općinskih i gradskih izbornih komisija, preko 400 lica koja su bila angažirana u Glavnom centru za brojanje u Sarajevu, 70 uposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine i preko 20.000 članova biračkih odbora, što ukupno čini impozantnu cifru od preko 21.000 osoba angažiranih u izbornoj administraciji. A, ako se u obzir uzmu i zamjenici članova biračkih odbora, onda taj broj iznosi oko 40.000 osoba.

Lokalne izbore 2008. godine u potpunosti su sprovele vlasti Bosne i Hercegovine. Procjenjuje se da je za ovogodišnje izbore potrošeno oko 3,5 miliona KM u okviru budžeta Centralne i zborne komisije Bosne i Hercegovine (CIK BiH). Prema našim procjenama, općine su potrošile oko 7 miliona KM, što ukupno iznosi nešto više od 10 miliona KM.

Među načelnicima općina, izabrane su 4 žene i 136 muškarca. Uzimajući u obzir starosnu strukturu izabranih do 30. godina

Spol	Ukupno	do 30 god.	%
Ž	481	142	30
M	2841	305	11
	3322	447	13

Tabela 2- Statistika po spolu i po dobi za sve izabrane kandidate

starosti, izabrana su svega dva načelnika.

Za opštinska vijeća/skupštine opština izabrano je ukupno 3147 vijećnika /odbornika, od čega 469 žena (15%), a muškaraca 2.678 (85%).

Iako je izborni proces trajao šest mjeseci i bio vrlo kompliciran, CIK BiH ga je uspjela uspješno privesti kraju, uz pozitivne ocjene Delegacije Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Evrope, koja je nadgledala Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini. Ova delegacija je u svom zvaničnom saopćenju istakla da je „generalna ocjena da su izbori sprovedeni dobro i u skladu s demokratskim standardima“.

Kompliciranost ovih izbora se može potkrijepiti i neuobičajeno velikim brojem prigovora i žalbi koje su izjavljivala ovlaštena pravna i fizička lica u cijelom toku izbornog procesa. Radi se, dakle, o prigovorima i žalbama koje su izjavljene na sumnju u povredu zakona kako do dana izbora, tako i na sam dan izbora.

Prigovori i žalbe do dana izbora

U svim fazama izbornih aktivnosti koje je preduzela CIK BiH, s ciljem pripreme i održavanja Lokalnih izbora 2008. godine, učesnici u izbornom procesu podnosili su prigovore i žalbe po raznim fazama, prema vremenskom planu aktivnosti provedbe izbora 2008. godine. Uloženi prigovori i žalbe, s obzirom na kvalifikaciju povreda, kao i nadležnosti organa utvrđenih Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine, mogu se svrstati u prigovore i žalbe uložene općinskim izbornim komisijama, zatim, Centralnoj izbornoj komisiji BiH i Apelacionom odjeljenju Suda Bosne i Hercegovine.

Centralna izborna komisija BiH je Odluku o raspisivanju Lokalnih izbora, koji su se održali 05.10.2008. godine, donijela

08.05.2008. godine, nakon čega je počeo proces prijave političkih subjekata, a zatim kandidata za učešće na izborima. U ovom periodu 32 politička subjekta uložila su zahtjev za preispitivanje odluke Centralne izborne komisije BiH o ovjeri političkih subjekata. Apelacionom odjeljenju Suda BiH podneseno je 27 žalbi od strane političkih subjekata na Odluke Centralne izborne komisije BiH, od čega: 19 žalbi koje se odnose na ovjere političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2008. godine, 7 žalbi koje se odnose na ovjeru kandidatskih listi i 1 žalba koja se odnosi na pravo korištenja naziva stranke. Sve žalbe su odbijene ili odbačene kao neosnovane.

Do dana održavanja izbora, prigovori i žalbe su se uglavnom odnosile na postupak žrijebanja, na imenovanje biračkih odbora, prigovori političkih subjekata uloženi Centralnoj izbornoj komisiji BiH na kršenje člana 16.14 Izbornog zakona BiH (plaćeno političko oglašavanje), prigovori i žalbe podneseni u periodu izborne kampanje i prigovori i žalbe podneseni u periodu izborne šutnje.

Na postupak žrijebanja uloženo je 14 prigovora, od kojih je 13 odbijeno kao neosnovano, a jedan prigovor je usvojen.

Na postupak imenovanja biračkih odbora uloženo je 46 prigovora i žalbi, od kojih su opštinske izborne komisije, kao prvostepeni organ, 31 prigovor odbacile kao neosnovan. Prigovori su se uglavnom odnosili na rješenja o imenovanju predsjednika i članova biračkih odbora. Prema izbornom zakonu BiH, imenovanja biračkih odbora vrše opštinske izborne komisije na način i po postupku propisanom aktom za sprovođenje izbora Centralne izborne komisije BiH, sa utvrđenim kriterijima koje moraju zadovoljavati lica koja se imenuju za članove biračkih odbora. Svi prigovori i

žalbe su odbijene kao neosnovane.

Na postupak prigovora političkih subjekata, uloženi Centralnoj izbornoj komisiji BiH na kršenje člana 16.14 Izbornog zakona BiH (plaćeno oglašavanje) uloženo je 30 prigovora i žalbi. Centralna izborna komisija BiH, kao prvostepeni organ, odbila je sve prigovore kao neosnovane. Na odluke Centralne izborne komisije BiH uložene su četiri žalbe, koje je Apelaciono odjeljenje Suda BiH odbilo kao neosnovane.

U periodu izborne kampanje podneseno je 163 prigovora, od čega su opštinske izborne komisije iz svoje nadležnosti većinu odbacile kao neosnovane. Prigovori su se uglavnom odnosili na malverzacije prema ostalim strankama, plakatanje i lijepljenje plakata, zloupotrebu vjere u predizborne svrhe, javno oglašavanje putem džambo plakata, korišćenje jezika mržnje, ispisivanje grafita uvrjednog sadržaja itd.

U periodu izborne šutnje uloženo je 31 prigovor i žalba, koje su opštinske izborne komisije i Centralna izborna komisija BiH odbile kao neosnovane u skladu sa svojim nadležnostima. Prigovori su se uglavnom odnosili na plakatanje obilježja pojedinih političkih stranaka na biračkim mjestima – kršenje člana 5.2 stav 4 Izbornog zakona BiH, slanje SMS poruka za koga da se glasa, dijeljenje kopija glasačkih listića za koga da se glasa, dijeljenje letaka sa prijetećim sadržajem itd.

Prigovori i žalbe na dan izbora

Na sam dan održavanja izbora veliki broj političkih subjekata, akreditovanih posmatrača od političkih subjekata i drugih organizacija za posmatranje rada biračkih odbora, članovi biračkih odbora, kao i drugi subjekti koji imaju pravni interes – uložili su prigovore i žalbe na regularnost

odvijanja procesa glasanja i brojanja Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Uloženo je ukupno 216 prigovora i žalbi, koje su odbijene kao neosnovane, nepotpune, neutemeljene, neblagovremene i podnesene od strane neovlašćenih lica. Prigovori su se mahom odnosili na navodno onemogućavanje pojedinim posmatračima da prisustvuju prebrojavanju i otvaranju biračkog materijala, nedostatak određenog broja glasačkih listića, unošenje hrane na biračka mjesta i sugerisanje biračima za koga da glasaju, vrijeđanje glasača i članova opštinskih izbornih komisija, nepoštivanje izborne šutnje, pritužbe na sam rad biračkih odbora i opštinskih izbornih komisija.

U skladu sa odredbama Izbornog zakona, opštinske izborne komisije kao prvostepeni organi za odlučivanje o prigovorima uloženi na dan izbora, uglavnom su rješavale sve povrede koje su učinjene na biračkim mjestima.

U skladu sa odredbom člana 7.4, stav (1), tačka 3. Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je u periodu koji počinje 24 sata prije otvaranja biračkih mjesta i traje do njihovog zatvaranja, nadležna za odlučivanje po prigovorima koji se odnose na korišćenje domaćih i međunarodnih sredstava komunikacije s ciljem uticaja na birače.

Rješenja Apelacionog odjeljenja Suda Bosne i Hercegovine

Od dana donošenja Odluke o održavanju Lokalnih izbora 2008. godine (8. 05. 2008.), do dana donošenja Odluke o potvrđivanju rezultata tih izbora (4. 11. 2008.), u različitim fazama procesa pripreme i provođenja radnji i aktivnosti za njihovo održavanje, politički subjekti (pod kojim se podrazumijevaju subjekti, u smislu odredbe člana 1.1a stav (1) tačka 1)

Izbornog zakona BiH) kao i druge osobe koje su imale pravni interes—ulagale su žalbe Apelacionom odjelenju Suda Bosne i Hercegovine radi zaštite svojih prava i interesa, utvrđenih odredbama Izbornog zakona BiH.

Prva grupa žalbi se odnosila na žalbe uložene na odluke Centralne izborne komisije BiH, kojim je prijava političkog subjekta za učešće na Lokalnim izborima 2008. godine odbijena ili odbačena. Po ovom osnovu uloženo je ukupno 16 žalbi, od kojih vrijedi spomenuti dvije – u kojima jedna politička stranka osporava ovjeru druge političke stranke iz razloga što je naziv političke stranke sličan nazivu podnosioca žalbe, što može dovesti u zabludu birače prilikom glasanja. Od navedenih 16 postupaka, žalba je odbijana kao neosnovana u 11 slučajeva, a odbačena u 4 slučaja, dok je u jednom slučaju žalba uvažena i predmet vraćen na ponovno odlučivanje Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

Druga grupa žalbi se odnosila na žalbe uložene na odluke Centralne izborne komisije BiH kojim se ovjera kandidata na kandidatskoj listi ili kandidatska lista političkog subjekta za učešće na Lokalnim izborima 2008. godine odbija ili odbacuje. Ukupno po ovom osnovu uloženo je 12 žalbi, od kojih su 4 žalbe odbijene kao neosnovane, a u 8 slučajeva, žalba je odbačena iz razloga što je bila neblagovremena ili nije podnesena od strane ovlaštene osobe u smislu člana 4.25. Izbornog zakona BiH, kojim je propisano da će se svaki do-

1. VELIKA KLADUŠA; 2. CAZIN; 3. BIHAĆ; 4. PRIJEDOR; 5. BOSANSKA GRADIŠKA / GRADIŠKA; 6. LAKTAŠI; 7. SRBAC; 8. DERVENTA; 9. ODŽAK; 10. ODŽAK / VUKOSAVLJE; 11. ORAŠJE; 12. MODRIČA; 13. SANSKI MOST; 14. SANSKI MOST / OŠTRA LUKA; 15. BANJA LUKA; 16. DOBOJ ISTOK; 17. DOBOJ; 18. MAGLAJ; 19. GRAČANICA; 20. GRAČANICA / PETROVO; 21. LUKAVAC; 22. SREBRENİK; 23. TUZLA; 24. ČELIĆ; 25. TEOČAK; 26. UGLJEVIK; 27. DRVAR; 28. RIBNIK; 29. MRKONJIĆ GRAD; 30. JAJCE; 31. JAJCE / JEZERO; 32. ŽEPČE; 33. ŽIVINICE; 34. KALESIJA; 35. SAPNA; 36. TRAVNIK; 37. ZENICA; 38. KAKANJ; 39. VAREŠ; 40. KLADANJ; 41. ŠEKOVIĆI; 42. BRATUNAC; 43. LIVNO; 44. KUPRES (FBIH); 45. BUGOJNO; 46. VITEZ; 47. FOJNICA; 48. KISELJAK; 49. VISOKO; 50. BREZA; 51. ILIJAŠ; 52. JABLANICA; 53. KONJIC; 54. KREŠEVO; 55. HADŽIĆI; 56. ILIDŽA; 57. ILIDŽA / ISTOČNA ILIDŽA; 58. NOVI GRAD SARAJEVO; 59. VOGOŠĆA; 60. CENTAR SARAJEVO; 61. PALE (FBIH); 62. PALE (RS); 63. ŠIROKI BRIJEG; 64. NEVESINJE; 65. GACKO; 66. FOČA (FBIH); 67. FOČA (RS); 68. RUDO; 69. LJUBUŠKI; 70. ČITLUK; 71. STOLAC; 72. STOLAC / BERKOVIĆI; 73. LJUBINJE; 74. RAVNO; 75. TREBINJE; 78. USORA; 77. MILIĆI; ;

Spisak općina u kojima su kandidati ponovo osvojili mandate za načelnika/gradonačelnika

kument ili pismeno koje politička stranka, koalicija, nezavisni kandidat ili lista nezavisnih kandidata podnese Centralnoj izbornoj komisiji BiH smatrati važećim samo ako su ga potpisala lica koja su u prijavi za ovjeru za učešće na izborima navedena kao lica ovlaštena za zastupanje i čiji je potpis deponovan kod Centralne izborne komisije BiH.

Treća grupa žalbi se odnosila na žalbe uložene od strane političkih subjekata na postupak žrijebanja i imenovanja članova biračkih odbora za Lokalne izbore 2008. godine. Ukupno po ovom osnovu uloženo je 5 žalbi koje je Sud Bosne i Hercegovine odbio kao neosnovane.

Četvrta grupa žalbi se odnosila na žalbe uložene od strane političkih subjekata na povrede člana 16.14 Izbornog zakona BiH kojim je zabranjeno vođenje plaćene

izborne kampanje putem elektronskih i printanih medija ili bilo kojeg oblika plaćenog javnog oglašavanja, osim održavanja internih skupova organa i statutarne tijela političkih subjekata u periodu od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje. Ukupno je po ovom osnovu uloženo 5 žalbi koje je Sud Bosne i Hercegovine odbio kao neosnovane.

Peta grupa žalbi se odnosila na žalbe uložene od strane političkih subjekata zbog kršenja odredaba Poglavlja 7. Izbornog zakona BiH kojim su propisana pravila ponašanja političkih subjekata u periodu izborne kampanje. Ukupno po ovom osnovu uložene su 4 žalbe, koje je Sud Bosne i Hercegovine također odbio kao neosnovane. Možemo napomenuti da su se 3 žalbe odnosile na kršenje člana 7.3 stav (1) tačka 7. (jezik mržnje), a jedna žalba se odnosila na kršenje člana 7.2 stav (preljepljivanje postera i plakata).

Šesta grupa žalbi se odnosila na žalbe uložene na Odluku o utvrđivanju rezultata Lokalnih izbora 2008. godine broj: 05-1-07-1-3237/08 od 20. 10. 2008. godine i žalbe uložene na Odluku Centralne izborne komisije BiH, kojom je zahtjev političkog subjekta za ponovno brojanje glasačkih listića odbijen ili odbačen. Ukupno po ovom osnovu uložene su 64 žalbe, od kojih je 62 odbio Sud Bosne i Hercegovine Rješenjem kao neosnovane ili odbacio (zaključno sa 07. 11. 2008. godine).

Da zaključimo: nesporno je da su ovogodišnji Lokalni izbori u BiH ispunili međunarodne standarde i uvjete za održavanje fer i slobodnih izbora, o čemu su svoju ocjenu dali i međunarodni posmatrači. U cjelini gledano, oni su omogućili dalji razvoj političkog pluralizma u Bosni i Hercegovini, o čemu govori broj političkih subjekata (političkih stranaka, koalici-

ja, nezavisnih kandidata i lista nezavisnih kandidata) koji su se takmičili u političkoj areni. Ovi izbori su također bili i "barometarski" u pravom smislu te riječi, jer su tačno na polovini mandata izabраниh političkih predstavnika na nacionalnom nivou, tj. na pola vremena do narednih općih izbora dosta precizno iskazali raspoloženje biračkog tijela. Ovi izbori su, nadalje, potvrdili važnost direktnog izbora općinskog načelnika, što zasigurno vodi ka daljnjoj afirmaciji i razvoju lokalne uprave i samouprave u našoj državi.

Statistika – lokalni izbori 2008.

- Redovni birači - 2.966 997 birača
- Birači koji glasaju lično - 5 002 birača
- Birači koji glasaju u odsustvu - 18 450 birača
- Birači registrovani za glasanje putem pošte - 33678 birača

Ukupan broj upisanih birača u Centralni birački spisak bio je 3.024 127 birača. Na izborima je učestvovalo ukupno 280 političkih subjekata (72 političke stranke, 41 koalicija, 147 nezavisnih kandidata i 20 listi nezavisnih kandidata). Ukupno ovjerenih kandidata je bilo 29043, od toga 18 798 (64,72 %) muškaraca, dok je žena bilo 10245 (35,28%). Do 30 godina bilo je ovjerenih 7049 kandidata (24,27 %), a preko 30 godina 21994 (75,73%) kandidata. Za načelnike općina (gradonačelnika Banja Luke) je bilo ovjerenih 566 kandidata, dok je za vijećnike/odbornike u općinskim vijećima/skupštinama općina bilo ovjerenih 28371, a za zagwarantirana mjesta za pripadnike nacionalnih manjina bilo je ovjerenih 106 kandidata.

Na izborima je izabrano 3186 redovnih mandata u OV/SO i 37 mandata za predstavnike nacionalnih manjina, te 139 načelnika općina i gradonačelnika Banja Luke. U BiH je za potrebe izbora formirano 4986 biračkih mjesta (4710 redovnih, 147 za odsustvo i 129 za lično).